

UCZENIE MASZYNOWE ZE WZMOCNIENIEM W ZAGADNIENIACH PÓŁAKTYWNEGO STEROWANIA KONSTRUKCJAMI I ZDECENTRALIZOWANEGO TŁUMIENIA DRGAŃ: OPRACOWANIE NOWYCH ALGORYTMÓW I OCENA ICH EFEKTYWNOŚCI

Gdy rozważamy istotę uczenia się, jako pierwsze pojawia się prawdopodobnie przeświadczenie, że uczy się poprzez interakcję z otoczeniem
/Sutton & Barto, 2020/

Cel projektu

Celem projektu jest rozwój i weryfikacja *fundamentalnie nowego i dotychczas nierozpoznanego* podejścia do sterowania konstrukcjami:

- Opracowanie, adaptacja i zastosowanie algorytmów uczenia ze wzmocnieniem do zagadnień sterowania konstrukcjami.
- Analiza i optymalizacja ich efektywności i odporności w zadaniach półaktywnego, globalnego i zdecentralizowanego tłumienia drgań konstrukcji.
- Weryfikacja efektywności opracowanych metod w przykładach numerycznych i eksperymentalnych.

Motywacja

Aktywne sterowanie konstrukcjami można skrótowo określić jako – potencjalnie niebezpieczne – *przeciwdziałanie siłami zewnętrznymi*. Intensywnie rozwijające się techniki sterowania półaktywnego polegają na fundamentalnie innej, zainspirowanej przyrodą idei *dynamicznej samo-adaptacji*: energooszczędnej adaptacji lokalnych własności konstrukcji. Techniki wykorzystywane podczas projektowania układów sterowania konstrukcjami są przeważająco klasyczne i analityczne. Są one sprawdzone i efektywne w zagadnieniach aktywnego sterowania konstrukcjami liniowymi. Znacznie trudniej jest je zastosować w wypadku sterowania półaktywnego. Wynika to z istoty półaktywnych aktuatorów, które są energooszczędne i często bezpieczne w razie awarii, ale trudne w efektywnym opisie metodami klasycznymi. Główną motywacją projektu jest potrzeba nowych, efektywnych i odpornych technik projektowania półaktywnego sterowania konstrukcjami.

Uczenie ze wzmocnieniem (RL), nurt uczenia maszynowego, polega na idei uczenia się poprzez bezpośrednią interakcję z otoczeniem. Zastosowanie technik RL umożliwiło ostatnio osiągnięcie niezwykłych wyników: począwszy od nadludzkiego poziomu gry w szachy i Go, poprzez wznoszenie termiczne szybowców i pływanie falowaniem ciała, aż po autonomiczną jazdę samochodów. Dwie cechy algorytmicznej struktury RL (poszukiwanie metodą prób i błędów oraz wykorzystanie opóźnionego wzmocnienia) sprawiają, że RL doskonale nadaje się do zastosowania w trudnych problemach sterowania konstrukcjami. Okazuje się jednak, że RL jest w tym obszarze w dużym stopniu ignorowany! Dotychczas opublikowano zaledwie kilka prac, które – choć pionierskie – są ograniczone i dotyczą sterowania aktywnego oraz relatywnie prostych konstrukcji lub architektur RL. Celem projektu jest wypełnienie tej luki.

Planowane badania

Zamiast projektować algorytmy sterowania wprost, wykorzystamy techniki RL do autonomicznej nauki algorytmów metodą prób i błędów, poprzez wielokrotną interakcję z symulowanymi środowiskami wirtualnymi. Podstawowe narzędzia algorytmiczne zbudujemy zaczynając od prostych konstrukcji i celów sterowania. Następnie rozważymy zdecentralizowane sterowanie konstrukcjami modułarnymi i uogólnimy algorytmy w taki sposób, by były skuteczne w różnych geometrycznych konfiguracjach modułów oraz wykorzystywały czujniki jedynie ze swojego najbliższego otoczenia. Doprowadzi to do sterowanych konstrukcji modułarnych z modułami typu „plug-and-play”. Dalszym celem będzie opracowanie sterowania na tyle odpornego na błędy, by być stosowane do konstrukcji rzeczywistych. W trakcie badań dostosujemy, zaproponujemy i wykorzystamy szereg koncepcji: uczenie i sterowanie zespołowe, architekturę typu „actor-critic” itp. Efektywność algorytmów zostanie oceniona numerycznie i eksperymentalnie oraz porównana do wybranych algorytmów klasycznych.

Najważniejsze spodziewane efekty

Drgania konstrukcji to problem powszechny. Projekt przyczyni się do powstania efektywnych, lekkich i bezpiecznych konstrukcji poprzez opracowanie odpornych algorytmów energooszczędnego sterowania półaktywnego. W szczególności opracujemy

- Nowe techniki RL uczące się odpornych algorytmów sterowania, stosowalnych globalnie i lokalnie do złożonych konstrukcji, w tym konstrukcji modułarnych.
- Nowe algorytmy półaktywnego sterowania konstrukcjami.
- Specyficzne techniki RL promujące uogólnione, odporne algorytmy sterowania (uczenie i sterowanie zespołowe).

Spodziewamy się osiągnąć wartościowe i oryginalne wyniki publikowalne w najlepszych światowych czasopismach naukowych w obszarze mechaniki konstrukcji, konstrukcji inteligentnych i sterowania konstrukcjami.